

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Directeur Bestuur, Democratie en Financiën
T. Livius
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Antonio Vivaldistraat 2-8
1083 HP Amsterdam
T 020 301 03 01
nba@nba.nl
www.nba.nl

Datum	Onderwerp	Referentie	Bijlage	Doorkiesnummer
9 oktober 2015	Consultatie wijzigingsbesluit BBV	WGDO2015/2/DvH/KV	Detail vragen/opmerkingen mede t.b.v. cie BBV	T 020-3010 347

Geachte heer Livius,

De Werkgroep Decentrale Overheden (WGDO) van de Koninklijke NBA wil graag gebruik maken van de mogelijkheid om te reageren op de openbare internet consultatie van 10 september 2015 van de voorgenomen wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Aanleiding van de wijzigingsvoorstellen zijn de adviezen van de commissie Vernieuwing BBV. De meeste wijzigingen zijn daarnaast noodzakelijk vanwege de invoering van de vennootschapsbelasting en het structureel beperken van risico's rondom grondexploitatie. De WGDO is ook een voorstander van vereenvoudiging van regels en het bevorderen van onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten. In hoofdlijnen kan de WGDO zich goed vinden in de voorliggende wijzigingen.

Met de commissie BBV zijn enkele belangrijke wijzigingen, voornamelijk ten aanzien van grondexploitatie, reeds eerder besproken en doorgegeven en daarom voor ons herkenbaar.

U heeft in de consultatie een zevental vragen ter reactie voorgelegd. Wij zullen in deze brief alleen die vragen behandelen waarbij wij een opmerking of vraag hebben. Bij deze brief hebben wij voor de volledigheid een bijlage gevoegd met daarin enkele detailvragen en opmerkingen welke meer het karakter hebben van aandachtspunt en/of aanleiding geven tot aanvullende uitleg door de commissie BBV.

Verbonden partijen

Wij vinden de voorgestelde opname van informatie over eigen posities, activiteiten en risico's in de beleidsprogramma's een verbetering. De daadwerkelijk invulling van de voorgestelde wijzigingen is nog niet op alle punten concreet te noemen. Wij vertrouwen er op de door de commissie BBV aangekondigde (gewijzigde) notitie Verbonden Partijen meer duidelijkheid geeft over de vereenvoudiging van de paragraaf verbonden partijen in relatie tot andere beleidsstukken, waaronder de nota Verbonden Partijen.

Inzicht in kosten en overhead

De WGDO herkent de diversiteit rondom (het toerekenen van) overhead en is voorstander van heldere voorschriften hieromtrent. Wij hebben begrepen dat de commissie BBV voornemens is om ook voor dit onderwerp middels een separate notitie meer duiding te geven. Wij juichen dat van harte toe. De definitie zoals die nu ter consultatie voorligt is dermate algemeen dat wij vrezen dat deze in de praktijk onvoldoende richtinggevend is.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Naar aanleiding van onder andere de discussie in de werkgroep 'Vernieuwing accountantscontrole gemeenten', willen wij u attenderen op de mogelijkheid tot het verplicht stellen van de opname en het toelichten van de accountantskosten in de jaarrekening van decentrale overheden. Dit is in andere sectoren van het publieke domein al langer gebruikelijk (o.b.v. artikel 2:382a BW en RJ390.3) en bevordert naar onze mening de vergelijkbaarheid en transparantie. U kunt dit meenemen bij de wijziging van het BBV, ingaand volgend op het jaar van die wijziging.

Vennootschapsbelasting en grondexploitatie

Wij voorzien dat deze wijzigingen de grootste impact zullen hebben voor met name gemeenten. Van de commissie BBV hebben wij begrepen dat de notitie Grondexploitaties zal worden herzien naar aanleiding van de voorliggende wijzigingen in het BBV en van hetgeen is opgenomen in het onlangs van de commissie BBV verschenen 'Rapport Grondexploitaties' van juli 2015. Voor onze verdere detailvragen en -opmerkingen hierover zie de bijlage.

Artikel II

In artikel II lid 2 staat 'deze activa worden uiterlijk voor het begrotingsjaar 2020 op de marktwaarde gewaardeerd...'. Wij stellen voor hier expliciet te maken dat het om de *lagere* marktwaarde gaat.

Gezien de overgangperiode tot ultimo 2019 ontstaat het risico dat gemeenten zich, vanwege het toestaan van twee waarderingsgrondslagen, onbewust rijker rekenen dan zij daadwerkelijk zijn. De overgangssituatie creëert ook de mogelijkheid tot "onbedoeld gebruik" van deze periode. Wij vragen meer duidelijkheid hierover.

Artikel II lid 2 en 3 lijken tegenstrijdig. Wij denken dat door het toevoegen van de zinsnede "met uitzondering van hetgeen is vermeld onder lid 2" lid 3 beter leesbaar wordt.

Gezien de omvang en de gevolgen van de wijzigingen is de WGDO van mening dat tijdige en actieve communicatie met de doelgroepen van essentieel belang is.

Met vriendelijke groet,

mv drs. M.H. de Hair RA
Voorzitter Werkgroep Decentrale Overheden (WGDO)

Drs. R.B.M. Mul MPA
Director Public Trust

C.c.: Commissie BBV

Bijlage: Detailvragen en –opmerkingen mede ten behoeve van de commissie BBV

De vragen en opmerkingen hebben betrekking op zowel de ter consultatie voorliggende wijzigingen als op het 'Rapport Grondexploitaties' van de commissie BBV

1. Uitbreiding artikel 11 (verplichte toelichting paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing) met toelichting aangaande prognose begin/eindbalans en aandeel EMU-saldo. Omdat beweegreden met name inzicht in financiering is zouden wij deze toelichting in paragraaf Financiering verwachten;
2. Waarom is er niet voor gekozen om artikel 52 lid 1a toe te voegen (strategische gronden)? Dit was wel het voorstel vanuit het rapport grondexploitaties;
3. Indien een voorziening is getroffen voor (verlieslatende) grondexploitaties met een looptijd die de 10-jaarstermijn overstijgt kan, als wij het goed begrijpen, het beperken van de looptijd tot gevolg hebben dat een deel van de voorziening vrijvalt. De geprognoseerde verliezen na 10 jaar "tellen" immers niet meer mee. Idealiter zal de gemeenteraad de grondexploitatiebegroting tijdig aanpassen waardoor zij deze vrijval kan duiden en hier rekening mee kan houden in besluitvorming. Indien een gemeenteraad er niet in slaagt tijdig de grondexploitatiebegroting aan te passen en/of gemotiveerd beheersmaatregelen te treffen wat is dan precies het gevolg voor de accountant? Is dit een kwalitatieve bevinding? Moet de accountant zelf een kwantitatieve schatting maken?
4. Op welke wijze worden (delen van) exploitaties die door de gemeenteraad naar verwachting tijdelijk zijn stopgezet verantwoord? In de praktijk zijn er gemeenteraden die het college toestemming hebben geven te investeren zodra er aan specifieke criteria is voldaan (bijvoorbeeld er is daadwerkelijk een ontwikkelaar en de opbrengsten worden binnen één jaar ontvangen). Delen van een grondexploitatie kunnen dan met toestemming van de raad in ontwikkeling zijn en andere (nog) niet. Zijn die delen die nog niet in ontwikkeling zijn dan te kwalificeren als NIEG? Hoe reken je dan de kosten toe aan de verschillende delen? Paragraaf 3.1 geeft onvoldoende helderheid hoe om te gaan met dit soort (grijze) gevallen;
5. NIEGG dienen voor 31-12-2019 afgeboekt te worden naar een eventueel duurzaam lagere marktwaarde. De commissie BBV stelt deze uitstel mogelijk daar sprake is van een overgangsregeling aangezien bepaalde NIEGG's de komende jaren vanzelfsprekend in exploitatie genomen worden. Hoe voorkomt de commissie BBV dat gemeenten van deze situatie oneigenlijk gebruik gaan maken?
6. Met het afschaffen van de categorie NIEGG (art 38 a1) blijft enkel de categorie grond- en hulpstoffen. Wij verwachten van de commissie BBV een duidelijke(re) afbakening tussen de rubricering strategische gronden en art 38 a grond- en hulpstoffen;
7. Ten aanzien van de rentetoerekening wordt gesteld dat het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding VV/EV. Welke definitie hanteert de commissie BBV voor VV en EV? En welke peildatum dient daarbij gehanteerd te worden? Moet de balansverhouding per 1/1 gehanteerd worden of per 31/12? Betekent dit ook dat de rente dan jaarlijks opnieuw wordt doorgerekend met de eventuele mogelijk fluctuerende effecten?
8. Risico's en onzekerheden worden enkel in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen. Gezien het belang van de gebruiker is het noodzakelijk dat eventuele schattingsonzekerheden als gevolg van risico's deugdelijk worden toegelicht in de jaarrekening. Tegen het dubbel opnemen hebben wij geen bezwaar;

9. Is de commissie BBV het met ons eens dat eventuele materiële effecten van de wijziging in de BBV door de gemeenten in de jaarrekening 2015 toegelicht dienen te worden? Is de commissie BBV het daarnaast met ons eens dat in de herijking van de grondexploitaties voor de jaarrekening 2015 gerekend dient te worden met de werkelijk verwachte rentebijdragen op de grondexploitatie, zoals wordt gewijzigd in de BBV? Dit is immers de beste inschatting van de te verwachten kosten. Graag ontvangen wij tijdig de reactie van de commissie BBV;
10. Wat wordt verstaan onder een onderbouwing van geraamde nog te maken kosten en/of opbrengsten (artikel 52d)?
11. Hoe gaan we om met de bepalingen in artikel 52d indien sprake is van een enkele grondexploitatie indien er wellicht sprake is van marktgevoelige informatie?